

Nyhedsbrev Ren Nekselø Bugt

December 2025

Velkommen til vores andet nyhedsbrev

Vi betragter stadig kvælstofudledningen fra Dragskanalen som et af de store problemer for Nekselø Bugt, og især **pumpestationen ved Fårevejle Kirkeby**. Efteråret har heldigvis også budt på nyt fra den mere positive kant.

- 20. september blev Sejerø Seascape lanceret på Gudmindrup Strand – et omfattende projekt med **Marin naturgenopretning**.
- **Den Grønne Trepert** har udpeget områder til udtagning – nu forestår et stort praktisk arbejde og en kamp for at gennemføre planerne.
- I oktober blev det afsløret at CO2 lagring i Danmark er voldsomt overvurderet – se **CO2 lagring – politikere på vildspor**.

Vi er glade for at du læser med og ønsker vores medlemmer og læsere godt nytår.

Pumpestationen ved Fårevejle Kirkeby

RNB har fortsat fokus på forvaltningen af pumpestationen, hvor drænvand fra Lammefjordens inderste del (sydvest for jernbanen) pumpes op i Nordkanalen ved Fårevejle Kirkeby. Vi ser det som en vigtig del af vores opgave at være med til at sikre, at der ikke sker overløb af det næringsrige drænvand fra Lammefjorden til Nekselø Bugt.

Pumperne ved Fårevejle har nemlig tilføjet en potentiel trussel til Nekselø Bugt i og med at drænvand fra Lammefjorden pumpes op over vandskellet og derfor risikerer at løbe den "forkerte" vej mod Nekselø Bugt. Det må ikke ske jfr. den miljøtilladelse (VVM redegørelse), der foreligger for pumpeprojektet. Det er Lammefjordens Dige og Pumpelag, som har etableret og har det daglige ansvar for driften af pumpestationen og det er Odsherred Kommune, der har ansvaret for at miljøtilladelsen overholdes. Men RNB hjælper gerne ved bl.a. at holde øje med hvor drænvandet konkret løber hen.

Dæmning skal holde vandet væk fra Nekselø Bugt

For at hjælpe med at sørge for, at vandet ikke løber mod Nekselø Bugt, er der etableret en dæmning over Nordkanalen lige sydvest for pumpestationen, som ligger nedgravet i diget ved Fårevejle Kanalvej 27. Pumperne får deres vand gennem nogle ca. 125 m lange nedgravede rør, der er forbundet til drænkkanalerne, som samles i en pumpeø. Søen kan anes når man står ved pumpestationen og kigger mod nordøst i retning mod Fårevejle Stationsby.

Midt i dæmningen findes en sluse med to sidehængte porte, som bevæger sig på den måde, at de lukker når vandet strømmer mod Nekselø Bugt (mod sydvest) og åbner når vandet strømmer mod Isefjord.

Men der er et par ting vi ikke er helt tilfredse med.

➔ Dæmningen har vist sig at være utilstrækkelig

I våde perioder løber rigtigt meget vand rundt om dæmningen via engene nordvest for dæmningen. Der er sommetider meget stort flow og det forstærkes af, at der i de samme perioder typisk er fuldt tryk på pumperne. Det foregår vel at mærke i vinterhalvåret hvor sluserne i begge ender af kanalen er helt åbne, så i disse perioder ender meget store (nye!) vandmængder i Nekselø Bugt.

Dæmningen bør derfor gøres større og dermed effektiv.

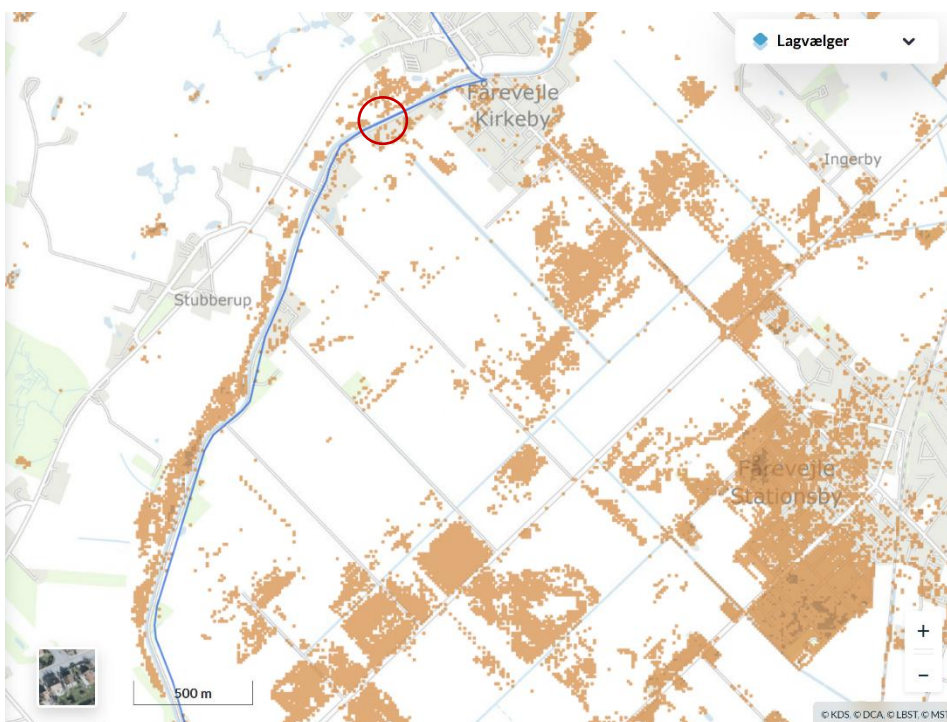
Hvis man skal være lidt kynisk, kan man med rimelighed antage at pumpeprojektet har ført til at Isefjord skånes for en del kvælstof mens Nekselø Bugt stik imod miljøtilladelsen belastes yderligere. Læg dertil, at landbruget og blotlægningen af havbunden har tilført nye kvælstofmængder til drænvandet; det belaster især Isefjord, men Nekselø Bugt er også i skudlinjen på grund af pumpeprojektet.

➔ Slusen holdes tvangsåben i perioder

Der står intet i miljøgodkendelsen for slusen om, at den kan eller skal holdes åben.

Slusen åbner automatisk når der er nordøstgående strømning i kanalen. Dette er smart fordi det tillader faunaspredning og er årsag til at denne form for sluse anbefales.

Slusen bør selvfølgelig *aldrig* være tvangsåben og der er ikke noget dokumenteret behov herfor.

Pumpestationen ved Kirkebyen - med sluse lige sydvest for - pumper vand op fra det store område med meget kvælstofrige marker - brun farve - mellem de to Fårevejler, og op over vandskellet - og ud i Nordkanalen (blå farve).

Er slusen åben eller løber vandet udenom pga. oversvømmelse, kan det kvælstofholdige vand løbe mod sydvest og via Dragskanalen ud i Nekselø Bugt.

Udsnit fra MARS kort - systemet der er brugt i arbejdet med Den Grønne Trepert.

Næringsindholdet i drænvandet fra Lammefjorden

RNB har foretaget målinger af kvælstofindholdet i drænvandet som pumpes op fra Lammefjordens inderste del samt fra kanalvandet i begge retninger fra pumpestationen.

Det har vi gjort fordi landbruget og jordbundsforholdene langs drækanalerne indikerer, at drænvandet har potentiale til at indeholde særdeles meget kvælstof. Kombineret med store mængder drænvand er det jo en giftig cocktail for havet når drænvandet når ud til kysterne via Lammefjordens ringkanaler.

Vi har delt målingerne med Danmarks Naturfredningsforening og Miljøforeningen Red Isefjord, som vi har et tæt samarbejde med omkring havmiljøet. Selvom vores opgave primært er at beskytte Nekselø Bugt mod miljøtrusler, koordinerer vi gerne indsatsen og hjælper andre samtidig.

Marin naturgenopretning – Sejerø Seascape

Igennem de seneste par år har der i mange af de danske fjorde været gennemført naturgenopretningsprojekter, typisk i form af udlægning af stenrev og udplantning af ålegræs. Det gælder fx Køge bugt, Sønderborg bugt. Samtidig har man flere steder udsat fiskeyngel, i håb om at ophjælpe de mange kystbestande af især pighvar, torsk havørred.

I samtlige danske farvande er den økologiske kvalitet blevet ringere og ringere gennem de seneste 30-40 år, og mange af de oprindelige dyr og planter er forsvundet på grund af forurening, iltsvind, overfiskeri m.m.

Mange steder er det desværre småt med de positive resultater, alene af den grund at vandkvaliteten fortsat er ringe, og iltsvindene breder sig stadig hvert år i de danske farvande.

Sejerø Seascape

I håbet om at Den Grønne Trepert og andre initiativer omkring havbeskyttelse vil slå igennem i de kommende år, har WWF Verdensnaturfonden fået midler fra en stor engelsk fond til at etablere et storstilet genopretningsprojekt i Sejerøbugten. Projektet starter i januar 2026, hedder Sejerø Seascape, og skal efter planen vare i 5 år.

Det unikke ved dette projekt er, at WWF vil afprøve om en kombination af de fire vigtigste naturgenopretningsaktiviteter man kender, tilsammen vil kunne genoprette det økologiske system i bugten. Det betyder at vi i de kommende år vil kunne følge med i

- at der bliver udlagt mellem 2000 og 6000 m³ stenrev
- at der vil blive udplantet 1-2 hektar ålegræsbede
- at der bliver udlagt 4-6 hektar blåmuslingebanker
- at der bliver udsat 100.000 torskkeyngel i bugten.

Lokale bliver inddraget

Lokale foreninger – herunder Ren Nekselø Bugt – vil blive inddraget i planlægningen og i opfølgningen af projektet, og vi har allerede løbende kontakt med projektgruppen.

Vi følger projektet tæt, og vil så snart det er muligt, formidle initiativer og resultater ud til alle vore medlemmer. Desuden vil vi invitere en projektmedarbejder til at komme til vores generalforsamling i august 2026 og fortælle om projektets fremdrift.

Læs mere om Sejerø Seascape og se videoen.

<https://wwf.dk/kaemper-for/natur-i-danmark/sejeroe-seascape/>

Den Grønne Trepert

RNB har via Danmarks Naturfredningsforenings afdelinger i Odsherred og Kalundborg været inviteret til at give input til udpegning af jorder, som med havmiljøfordel kan udtages af landbrugsdrift.

Som offentliggjort for nylig er udpegningerne sket og nu forestår det store praktiske arbejde med at effektuere udpegningerne. Der skal i hele 2026 være dialog vedr. de praktiske og økonomiske konsekvenser for de berørte lodsejere således at alle udpegede jorder udtages af drift fra 1. januar 2027. Det bliver en stor dag for havet omkring Danmark!

Det kommer dog til at tage adskillige år før virkningerne viser sig, og der skal meget mere til end Den Grønne Trepert, før havet er i miljømæssig balance igen. Den dag hvor vi atter kan fange torsk i Nekselø Bugt ligger ikke lige om hjørnet. Men det er en god start og det vil i hvert fald hjælpe med til at bremse og forhåbentlig vende tilbagegangen for vores havmiljø.

Så har vi vist ikke sagt for meget!

CO2 lagring - politikere på vildspor

Det har ingen gang på jorden - eller i - at fylde 40 % af den undersøgte undergrund med CO₂, som GEUS så som muligt potentiale. Heller ikke i området ved Havnsø. Det kunne dagbladet Politiken afsløre den 26. oktober 2025.

Det vil kræve oppumpning af gigantiske mængder saltvand, der gemmer sig i porerne i lagene med sandsten. Dagen efter Politikens artikel nedskrev forskningsinstitutionen GEUS tallet til 10% på sin hjemmeside.

Ifølge geolog og direktør Sidsel Lindsø, der rådgiver om lagring af CO₂, er 10% "stadig et overoptimistisk estimat". Og fjerner man ikke noget af saltvandet mener professor Phillip Ringmose på Norges Teknisk-Naturvidenskabelige Universitet, at "det er urealistisk at fortrænge mere end fem-seks procent af vandet – og i nogle tilfælde kun én procent". Begge eksperter har Politiken talt med.

Belejlige estimater fra GEUS

Estimaterne fra GEUS har dannet grundlag for det politiske forlig, hvor der er afsat 38 mia. kroner til indfangning og lagring af CO₂ i Danmark. Lagring under den danske del af Nordsøen forventes allerede at starte i 2026, men lagring under landjorden regnes for at være halvt så kostbart. Håbet er i årevis at kunne lagre CO₂ ikke kun fra Danmark, men indkassere den store gevinst ved at blive Europas CO₂ skraldespand.

”GEUS er en selvstændig og uafhængig forsknings- og rådgivningsinstitution i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet” hedder det på hjemmesiden, men hovedparten af midlerne kommer ifølge Politiken fra Finansloven. Man har jo lov selv at gøre sig sine tanker.

Klimaaftale begrænser vores rettigheder

Mens politikerne stadig ikke har reageret på realiteterne om CO2-lagring, har frygt for ikke at nå 2030-målet allerede været fødselshjælper for et nyt bredt klimaforlig, med et lovforslag, der indskrænker klageretten ved projekter til fangst og lagring af CO2. Klager har ikke længere opsættende virkning, færre får ret til at klage og klimaministeren kan give adgang til privat ejendom til forundersøgelse af CO2 rørtransportprojekter.

Det har vi indgivet et hørings svar imod sammen med andre miljøorganisationer.

Vi har hele tiden peget på usikkerheden ved deponering under beboede områder medfører hidtil ukendte og uacceptable risici ved lagring under landjorden. Et decimeret potentiale for CO2 lagring bør sætte endnu mere fokus på investeringer i vedvarende energikilder frem for milliard store støtteordninger til at brænde træflis af.

Der er mange gode grunde til at støtte **Miljøforeningen Havnsø-Føllenslevs** kampagne

NEJ til at BO på CO2

Småt nyt

Vollerup Rev

Lokale ved Vollerup Strand - vest for Saltbæk Vig - har dannet en forening for at få gendannet Vollerup Rev, der var rig på fisk. Via WWF Verdensnaturfonden har de ansøgt Havnaturfonden om støtte til projektet, men har primo december fået afslag. Foreningen og WWF forsøger i stedet af få støtte fra andre fonde.

Projekt Bedre badevand i bugten

Vi afsøger stadig mulighederne for at få fondsmidler til analyser af badevandet. Efter Miljøministeriet i juni offentliggjorde målinger af miljøskadelige stoffer i fisk, muslinger og i havbunden, indgår de også i de undersøgelser, vi arbejder på at få foretaget.

Generalforsamling søndag den 17. august

Årets generalforsamling bød på oplæg af Christoffer Reenberg, der fortalte om sine undersøgelser af stenværket ved Starreklinte og stenfiskeriet i Sejerøbugten, der helt op i 1980'erne og 90'erne stadig vrimlede med fisk.

Christoffers studie og arbejde i WWF blev anledningen til projektet Sejerø Seascape.